

NUHUN

Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Siyasî Mizah Dergisi

Çekiver seçimlerin kuyruğunu!..

Çekiver seçimlerin kuyruğunu

Seçim günü yaklaşıyor. Ama nerede dört yıl önce ki heyecan, ilgi. Herkes boyunun ölçüsünü aldı. bir kere. Hâlâ umuda kapılanlar varsa, onlar da bu sefer alırlar ağızlarının paylarını.

Seçime hile karışacak mı? Baskı yapılacak mı? Doğrusunu isterseniz işin bu yanını hiç ama hiç ilgilendirmiyor. Doğru dürüst yapılırsa, tutalım ki bir çoklarının inandığı gibi Demokratlar gelecek iktidara. Peki sonra ne olacak? Demokratlar hangi derdimize çare bulacaklar? Hayat darlığını mı giderecekler? İşsizliği mi önleyecekler? Yerli sermayemizi mi koruyacaklar? Köylüyü toprak ağalarının elinden mi kurtaracaklar? Yoksa serbest sendikalar kurulmasına; işçiye gerçek grev hakkı tanınmasına; yoksa tam bir fikir hürriyeti tam bir düşünme ve yazı hürriyeti; insana tam bir dokunulmazlık mı sağlayacaklar?

Ne gezer! Hiç birini yapmayacaklar bunların. Onlar da C. H. P. nin yolunda yürüyecekler. Nerden mi malûm? Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir a kuzum. Değil mi ki dış politikada halkçılarla beraber, eski tas eski hamam demektir. Beyoğlundan Tüneli salıverince, Şişliye gitmez ki mübarek, Ne etsen, ne yapsan soğuğu Galatada alır.

İktidar partisi Amerika ile istiklâlimizi, bağımsızlığımızı çiğniyen iki anlaşma imzalamıştır. Bu anlaşmalarda: devletçilikten vaz geçeceğimize, yani halkın yararına bir iktisat politikası yürütemeyeceğimize; gümrükleri indireceğimize; yerli sanayimizi korumak için özel tedbirler alamıyacağımız; yabancı sermayesine kapılarımızı açacağımıza ettikleri kârları dışarı götüremelerine ses çıkarmıyacağımıza dair maddeler var bu anlaşmalarda:

Demek ki her şeyden önce bu anlaşmalardan kurtulmak gerek. Oysa ki Demokratlar buna hiç yanaşmıyorlar. Yanaşma-

(Devamı 4 de)

— İmdat, polis yok mu? Vatan hainleri geliyor!..
(Enebi karikatürü)

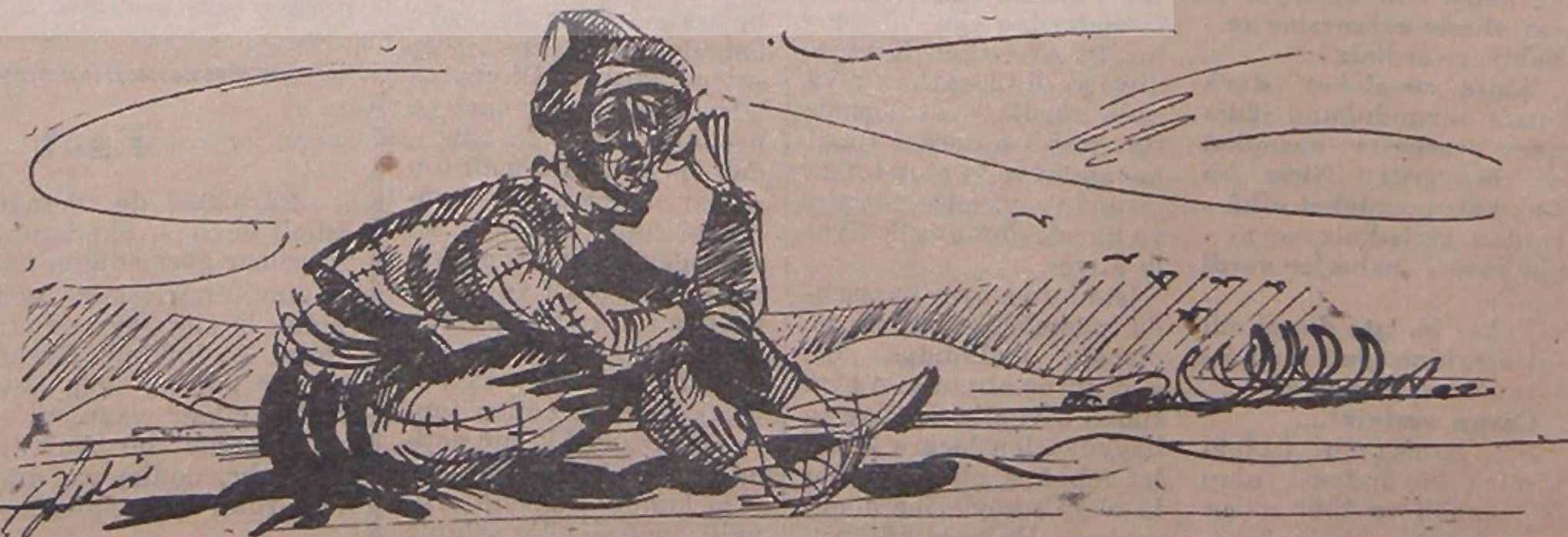
Amerika, Amerika, illallah

Her hangi bir günün gazetesini elinize alın. Bakın Amerika ile ilgili ne kadar hâvadis var: Amerikan gazetecileri geldi. Amerika Hariciye Nazırının nutku, Amerikanın Avrupada takib edeceği siyaset, Amerika Arap memleketlerine yardım edecek Amerika elçisi Yunanistan kralını ziyaret etti, Amerika gazeteci Mc. Cormik geldi. Amerikanın Rusya elçisi geliyor, Milletlerarası Banka temsilcisi Amerika ya gitti.

Buna mukabil yerli hâvadisler. Sporcular Stokholma gidiyor. Bayar Eskişehir'e gidiyor, vali Darüla cize müdürüne ceza verdi; Büyük bir hırsız şebekesi

(Devamı 4 üncüde)

YENİ TOPRAK KANUNU ÇIKARKEN...

Irgat — Ey Gaziler yol göründü yine garip serime!..

Mesele mebus olmaktadır

Seçimler yaklaştıkça parti değiştirenler arttı. Bir partiden yüz bulamayan ötekine geçiyor.

Bakın demokrasinin, çok partili rejimin bu iyi liği inkâr edilemez işte!. Tek parti devrinde partiden yüz bulamadın mı şapa oturduğunun resmi idi. Artık işin yoksa dört seneye daha bekle. Halbuki şimdi öyle mi ya? Bir kapı kapansa Allah başka bir kapıyı açıyor. Memlekette bu kadar parti var maşallah!..

Sonra sakın parti değiştirmenin fena bir şey olduğunu sanmayın. Ne münasebet? Partilerin ayrı gayrisi mi var? Hepsi bu vatanın partisi değil mi? Biri olmazsa öteki olursun, ne çıkar. Mesele mebus olmak da! Ha Halktan çıkmışsin, ha Demokrattan, ha Milletten..

Kimse şaşmıyor...

Zaten parti değiştirme lere milletin de şaşıtı yok. O da işin farkında. Meselâ Celâl Bayarla Köprülünün Demokrat partiyi kurmalarına kimse şaşmamıştı. Bugün de tekrar Halk Partisine dönseler kimse hayret etmez. Ha muvafakatta çalışmışlar, ha muhalefette.

Sonra günün birinde Nihat Erimle, Hilmi Uran pek alâ Demokrat partiyeye geçebilirler ve buna emin olunuz, kimse hayret etmez. Nitekim Sinan Tekelioğlu da Millet partisine geçebilir. Hele çift Şemsettinler (Aldoğanları, Yusuf Kemalleri atmak şartile) Millet partisine kim bilir ne kadar yakıştırlar. Bilhassa Bar-

lasla Sadak Marşalcı sosyalist partisine biçilmiş kaftandırlar...

Ne zaman parti değiştirmeli?..

İktidarı üzen bu parti değiştirmeler değil, bunları zamanlı zamansız olması. Kim bilir belki de dosyalarını işlemek güç oluyordur da ondan...

İktidar, politikaçıların parti değiştirmelerini muayyen bir zaman içinde yapmalarını istiyebilecekmiş. Tıpkı futbolcuların klüp değiştirmeleri gibi...

Fena fikir değil. Mesele ilkbahar veya seçimler arifesi bu değişimlere için en ideal mevsim olsa gerek. İnsan politika havasının istikametini öğrenmiş olur, ona göre rotası-

(Devamı 4 de)

Yine baskı, baskı da baskı..

Ulus gazetesinde şöyle bir haber var:

«Pek yakında Avrupadan en modern bir baskı makinesi getiriyoruz. «C. H. P. nin tam seçim sırasında yepyeni bir baskı makinesi getirmesine lüzum yoktur. Geçen seçimde gördüğümüz baskı makinesi pekâlâ işliyordu, hem de Avrupadan getirmeye ne hâcet, yerli mal baskılarımız Avrupalılara parmak ısırtacak kadar gelişmiş bulunuyor.

Biraz da tasarruf canım!

5000 dönüm sahibi "orta,, çiftçiler...

Yeni toprak kanunu çıktı, artık Türk köylüsü toprağa kavuşacak mı dersiniz? Eskişine göre yeni kanun, bu ihtimalleri da ha da azaltıyor. Yeni Kanunun ismi çiftçiyi topraklandırma kanunu olmakla beraber, hedefi büyük araziye takviye etmekten ibaret. İnanmazsanız ye-

ni kanunu gözden geçirelim: 5000 dönüme kadar olan arazilere «orta» ara-

zi denmiştir, ancak bundan fazlası köylüye dağıtılacak 5000 dönümün ne olduğunu bilenler, bunun orta değil, çok büyük arazi olduğunu takdir ederler. Değil 5000, hattâ 1000 dönüm bile büyük arazidir. Orta Anadoluda 50 dönümden az toprağa sahip köylülerin adedi yüzde yetmiş buluyor, var hesabeyeyin...

1945 te çıkarılan kanunda hiç olmazsa az topraklı ile çok topraklı olan iki bölge gözetilmişti, az topraklı bölgede 2000 dönümden fazlası köylüye dağıtılacaktı, o da çok görüldü. Şu halde diyebilirsiniz, geniş topraklı bölgelerde 5000 dönümden fazlası dağıtılacak... Hayır, o da olmayacak, daha 1945 ten evvel her ihtimale karşı, büyük toprak sahipleri 5000 dönümden fazlasını ya kınları namına tescil ettirmişler, toprak reformunu endişesiz karşılamışlardır. Bu da herkesin malumu. «Orta» ismi altında büyük arazi sahiplerine,

en selâhiyetli ağızlardan teminat verilmiştir, çünkü onları ürküten bir 17 inci madde kalmıştı eski kanunda. B umaddeye göre zaruret hasıl olduğu takdirde, topraksızlara ve ortakçılara büyük araziler tevzi edilebilecekti. 17 nci madde hiç bir zaman tatbik edilmedi, sadece bir korkuluk vazifesi gördü, daha ziyade politik bir mâhiyet taşıyordu. İşte bu madde yeni kanunla kaldırıldı. Tarım Bakanı bu konuda mecliste şunları söyledi:

(17 inci madde olduğu gibi kalacak olursa bu maddenin memleket ziraatında yarattığı toprağa karşı emniyetsizlik havası devam edecek ve topraktan münevver de, sermayede haklı olarak kaçacak ve bu suretle bu memleket ziraatının hızlı gelişmesi için şart olan her vatandaşın alâkası artırmayacak bilâkis azalacak ve kesilecektir.

Toprak kanunu münevver ve «sermaye» yi korumakla mükellef tabii, «münevverle sermayedar topraksızların başında.. «Memleket ziraatının hızlı gelişmesi» bunlara bağlı. Yani Marşal plânının dağıttığı makinalardan faydalananların emniyet içinde çalışmalarını lazım... Marşal plânı mucibince şimdiye kadar Avrupalıya mal satmamız icab ediyor, kongre sabırsızlanıyor, kaybedilecek vakit yok, paraları keserlerse isimiz duman... ,

Peki topraksız köylü ile gerçekten orta topraklı köylü ne olacak bu hengâmede?

O da düşünülmüş, yeni bir iskân siyasetiyle başka bölgelere gitmekte serbes kalacaklardır. Okuyucularımızda son bir sual be lirebilir, bütün bu işlerden önce devlet malı topraklar dağıtılacak, bunlar işi halletmez mi? Etmez, devlet malı toprakların dağılışı şekli ve miktarı buna imkân vermeyecektir. Nitekim 1945 ten önce iskân kanununa dayanarak tecrübe edilen toprak dağıtımını hiç bir netice vermemiştir. Ne ise, yeni kanun o zavallı orta halli 5000 dönüm sahiplerini koruyor ya, daha ne olsun.

Dalavera çevirmek sırası şimdi de hür sendikacılara mı geldi?..

(Geçen sayıdan devam)

a) Siyaseti ve siyasi mevzu olabilecek kelimeleri nizamnamenin meden atmak,

b) Nizamnamede, nedense çok hasis tutulmuş olan işçi hak ve menfaatlerine ait hükümleri genişletmek. Hepsini bu kadar.

Müesselimiz toplantıda, verilen direktif dahilinde, icab edenleri söyledi. Bir aralık, bazı kulakları büyük üyeler tarafından tehdit edilmesine rağmen.

Toplantıyı müteakip, hafta ortasında ne oldu bilir misiniz? Sendikaya bir mektup geldi. Okuduk: (Müesselimiz Fehmi Kurucu milli hisleri rencide etti. Onu sendikamızdan ihraç edin ve gelecek toplantıya iştirak edecek başka bir müessil ile buna dair vesikayı gönderin Aksi halde hiç gelmeyin.

İmza: Şeref Hıvel)

Aynı mektup, müessil tarafından işçi kitlesinin menfaatine olan tekliflerimizi desteklediği için, İstanbul mensucat işçileri sendikasına da yazılmış ve bu sendikamızın etekleri tutuşarak fikara müessil kapı dışarı etmişler. Sendikamızın hürriyetine tecavüz edildiğini falan düşünmemişler. Kapı dışarı edilen Zeki Ural bize ancak teşekkür borçlu olmalıdır. Yönetim kurulunda öyle arkadaşları varmış ki, işçi menfaatlerinin daha konuşulması sırasında etekleri zil çalmağa başlamış. Bu menfaatleri temin için mücadele safhasına geçildiğinde acaba ne yapacaklardı?

Bize gelince: Müesselimiz Fehmi Kurucuyu kapı dışarı etmek şöyle dursun, birlikte önderlik taşıyan bazılarının mahiyetlerinin meydana çıkmasına sebep olduğu için, ona afevlin, dedik ve kendisini teşvik ettik. Çünkü bizim de bir çoklarımız toplantıda bulunduğundan Fehmi kurucunun milli hisleri rencide edecek bir söz sarfetmediğini biliyorduk. İşçi hak ve menfaatleri hesabına, mahzurlu bularak yerimizden kıpırdamadık. Esasen gitseymişiz yeti şemiyecikmişiz. Çünkü toplantıyı bir kaç saat evvel yaparak o canım(!) nizamnamemizi, hiç bir tarafına dokunmadan, kapı kaçtı bir surette kabul edivermişler. Şimdi patronlar da memnun, profesörler de işçi -

ler? diyeceksiniz. Adam sende. İçlerinden kuklalaşmış bir kaç (Birlik) te eğlenecekler ya. O kadar yeter.

Bu hâdise dolayısıyla Sendikalar birliğinde mevcudiyetini his ettiğimiz sapık zihniyete hafifce temas etmek icab eder.

Yedi sendikamızın müessilleri aralarında bir birlik kurmak üzere ihzari mahiyette toplantılar yapıyorlar. Ortada bir nizamname projesi var. İçlerinden bir sendikamızın müessili bu projenin aksak taraflarını sayıp döküyor ve kendi sendikamızın tekliflerini öne sürüyor. Diğer bir sendikamızın müessili de «evet doğrudur. Nizamnameyi bu tekliflere göre değiştirsek işçiler için daha hayırlı olur» diyor. Orada, yani toplantı esnasında bu teklifler aleyhin de de konuşmalar olmakla beraber her hangi bir karara varılmıyor. Bir defa daha toplanmak üzere dağılıyorlar. Buna rağmen hafta ortasında iki sendikaya «falanca kişiyi sendikamızdan atın» diye ultimatom geliyor. Kim yazıyor bu ultimatumu? daha başka bir sendikamızın müessili. Peki ama bu müessilin böyle bir salâhiyeti var mı? Hayır, ne münasebet?

Onun salâhiyeti de kovulmasını teklif ettiği müessilin salâhiyeti kadardır. O kadardır ama yazıyor işte. Bir yerden kuvvet alıyor zahir. İşin acınacak tarafı, diğer sendikaların müessilleri de bu tipik diktatörlük hareketine hiç ses çıkarmıyorlar. «Sen bizim salâhiyetimizi kullanamazsın. Böyle bir karar toplantı ekseriyetince verilmelidir» diyorlar. Ve bu suretle onun müstakbel otoritesini ka-

bul etmiş ve her zaman için sırtlarında ona mahsus bir yer hazırlamış bulunuyorlar.

O zat yani Şeref Hıvel (Ben toplantının başkanımı. İstedikimi sendikamızdan attırırım der belki. O zaman ben ona şöyle cevap veririm:

— Numara yapma. Biz bu yolları biliriz. Sen yalnız o toplantıyı idare için, bir mal zannedilerek, seçilmişsin. Henüz birlik kurulmamış ve kimseye icrai salâhiyet verilmemiştir. Binaenaleyh sen, oradaki diğer müessilleri düpedüz hiçe sayarak bu işi yapmışsındır.

(Devamı 4 de)

Cevap veriniz

Tütün müstahsilimizin feci durumu

Bu sene tütünlerin iyi fiyatla satıldığını gazetelerden okudukça seviniyorduk.

Halbuki durum hiç de gazetelerin yazdığı gibi değilmiş. Tekelin az tütün almasından faydalanan tüccarlar ve Amerikalı alıcılar malı ölü fiyatta almışlar, zürrain eline pek az para geçmiştir.

Bütün geçimini tütüne bağlamış olan Samsunun, tütüncü bir köyünden gazeteye gelen bir mektubu aynen sütunlarımıza geçiriyoruz.

Bu vesile ile Tekelden soruyoruz: Bir Devlet müessesesi olduğunuz ve her sene tütün sayesinde milyonlarca lira gelir temin ettiğiniz halde niçin Karadeniz köylülerinin bir takım fırsat düşkünlerinin ve Amerikalı Bezirganların elinde ezilmesine sebebiyet verdiniz?

Sonra memleket dâvalarını savunduğunu iddia eden «serbest» basından da soruyoruz: Niçin bu hakikati memleket efkârından gizlediniz ve niçin yanlış haberler verdiniz?

Yoksa bu işte de mi millet aleyhine gizli bir anlaşma karşındayız?

Cevap veriniz!....

Biz Samsunun (Aşağı Çimin) köyünden olup 500 haneli ve 2500 nüfuslu en büyük tütüncü köyündeniz. Ziraatimiz tamamen tütüne münhasır-

dır. Bunun için bütün aile efradımızın geçimi ona bağlıdır. Diğer ziraat işlerinden isen en zahmetli iş olmakla beraber mınta kamız tütün mıntakası olduğu için tütüncülükle meşgulüz. Çok zahmetli olan tütün ziraatından bu seneye kadar az çok elimize bir para geçirdi ve bizde çocuklarımızın asgarî olsa da yiyeceğini ve giyeceğini alırdık. Bu seneye gelince:

Tekel idaresi piyasadaki gayet az miktarda tütün almaktadır. Bu yüzden piyasa mürakabesiz ve rekabetsiz kalmış alış isteksizliği ile karşılaşmıştır. Samsunda mevcut 7 bin koçandan ancak bir koçanı tahminen normal fiyata satılmıştır. Tekelden maadâ Samsunda tütün alıcıları olan ecnebi firmalardan Geri Tabako, Di Amerikan Kompani ve yerli tüccarlara piyasada büyük fırsat düşmüşdür. Hattâ o derece fırsat kovalanıyor ki otuz tonga tütünün yirmisi görmez ve ancak onu düşük fiyatta alıyor.

İşte bu vaziyet karşısında müstahsilin halinin ne olacağı malumdur. Bir kaç kuruş alıpta aile efradımızı sevindiririz diye tahayül eden biçare köylüler cebi boş, eli boş ve borçlu olarak köylerine dönüyorlar. Halbuki tütüncü köylülerden kesilip tera-

(Devamı 4 de)

Esat Adil'e

22/3/950 de çıkan Gerçek'te, «Nuh Çarpıldı» isimli yazınızı okudum. Birkaç seneden beri tek satırınızı görmediğim için üslubunuzu biraz yadırgadım. Fikirlerinize gelince, Nuhta çıkan üç yazıdan bunları öğrendim. Şu neticeyi çıkartıyorum. Reşat Aydın'ın diktafon sayıklamalarını andırır bir buhran içindesiniz, hüzün verici... Bence Nuhta çıkan yazılara cevap bulamayıp ta etrafa saldırmamız bir kuvvet belirtisi değil, bir âciz itirafıdır, dedim ya, durumunuz hüzün verici, salonlardan da, steplerden de bu böyle görünüyor.

Abidin Dino

Talât Paşanın ölüm yıldönümü münasebetiyle

Türkiye haberi olmadan nasıl harbe girdi

Geçen hafta Talât Paşanın ölüm yıldönümü mü nasebetile hatıraların şöyle bir karıştırıyım, dedim*. Bir de ne göreyim? Talât Paşa birinci dünya harbinin arifesinde Türk - Alman ittifakını imzalarken bir harp çıkacağından haberdar değilmiş... Dahası var: Türkiye harbe, haberi olmadan girmiş... Ben aynı hakikatleri eski Meclisi Mebusan Reisi Halil Mentешin hatıralarında da okumuştum.

Yardım, anlaşma ve işbirliği!.. Şimdi biraz kitaptan okuyalım. Talât Paşa diyor ki:

«Türkiye, dahili idaresini teşkilâtlandırmak, ticaret ve sanayiini inkişaf ve himaye ettirmek, demiryollarını genişletmek, hülâsa yaşayabilmek ve varlığını koruyabilmek için ötedenberi devlet gruplarından birine iltihak edebilmek için imkân aramıştır. Türkiye ancak, ilim, sanat ve sanayi ve ticaret bakımından bu derece ilerlemiş bir devletin yardımı ile kendi mevcudiyetini ve terakkisini temin edebilirdi.»

Bugünkülerin nutuklarına ne kadar benziyor değil mi? Kendine güvenemiyen, emperyalist bir devletin yardımı ile varlığını koruyacağını ve yükseleceğini sanan zavallılar hep böyle lâf ederler.

Emperyalist bir memleket geri bir memlekete yardım ederken onu kendi menfaatine sömürmek ve harbe sürüklemekten başka ne düşünebilir? Ni tekim Almanya, Osmanlı hükümetine ittifak teklif ettiği zaman böyle bir sebebin mevcudiyeti kabine azalarının da aklına geliyor.

«Biz derhal bu teklifin bir harp tehlikesinden doğmuş olduğunu anladık. Bir devletin zayıf Türkiye'yi ittifakına almak işi temesi için bu derece ehemmiyetli bir sebebin mevcut olması lâzım geleceğini tabii buluyorduk.» Fakat bir türlü harbe ihtimal veremiyorlar: «Fakat bizim düşüncemiz bir umumî harbin çıkacağı ve bizim de, bir ke-re bu ittifaka girmekle artık devletimizi her türlü tehlikelerden korumuş olacağımız merkezinde idi.»

Ufak(!) bir hesap yanlışlığı... Hale bakın... Bütün devletler tepeden tırnağa kadar silâhlanmışlar, harp ha patladı, ha pathyacak... Almanya Osmanlı hükümetine ittifak teklif ediyor ve Osmanlı Devleti Fahimesinin koca koca bir nazırının dünyadan haberi yok, varlığını koruyacağını, derken Al- (*) Talât Paşanın hatıraları.

man emperyalizmi hesabına büyük bir felâkete sürüklendiğinin farkında değil; Almanyanın kara gözlerimiz için bizimle işbirliği yaptığını sanıyor.

Idare ediyorlar...

Bizimkiler bir emperyalist yardımın ne demek olduğunu anlıyorlar ama, iş işten geçmiştir. Fakat vaziyeti idareye kalkıyorlar. Tecavüze uğramadıkça bitaraf kalmak, harbe girmemek istiyorlar. Almanların diplomatik bas-kalarını anlamamazlıktan geliyorlar.

Fakat Maliye, Ticaret, ve bilhassa ittifak dolayısıyla Erkânı Harbiye Almanların elindedir. (O zaman daha Marşal idaresi yoktu!) Yine Hüseyin Cahidin başında bulunduğu basın Almanlara azami yardımı esirgemiyor.

Nihayet Almanlar diplomatik teşebbüslerle Türkleri harbe sokamayınca bin tertibe başvuruyorlar: Meşhur Güben ile Breslov gizlice gidip Rus sahillerini bombalıyor ve Türkiye'ye sığınıyor. Talât Paşa «Biz bu hâdiseden haberdar değildik» diyor.

Gerçi Paşanın hâdiseden haberdar olmayışını o günkü şartlar içinde tahki görmek lâzım... Çünkü sivil ve askerî idareyi Almanlara teslim etmiş, idare ile alakası zayıf olmuş bir hükümet bir çok tertiplerden haberdar ol- myabilir.

Hülâsa Osmanlı hükümeti harbe girmek istemediği ve bir tecavüze uğramadığı halde bir tertibe kurban gidiyor ve bir oldu bitti karşısında bırakılıyor.

Kabine azaları kabaha ti birbirlerine yüklüyorlar: «Ben Enver Paşaya iyice hücum ettimse de hiç haberi olmadığını ye minle temin etti. Bu hâdisese harbi artık bir emri vaki hâline getirmişti:»

İktidarsızlık...

İtilâf devletleri «Güben» in hudut dışı edilme si şartile Türkiye'nin bitaraflığını kabul ediyorlardı. Fakat hükümet bitaraf kalmak istediği halde bunu yapamıyordu. Çünkü sakalı Almanların elinde idi. Talât Paşa bile bunu itiraf ediyor: «Güben'in hudut haricine çıkarılması... Hükümetin kudret ve iktidarı dahilinde değildi.» diyor.

Hülâsa...

Bir emperyalist devletin «yardım» vaadine kanarak idaresini o devlete teslim eden geri bir memleket artık kendi iradesine sahip değildir. Menfaatı bitaraf.. ve harp dışı kalmasını icabettirse bile (bir tecavüze uğramasa dahi) kuvvetli devlet onu istediği zaman harbe sokabilir. Hele bu kuvvetli devlet onunla beraber harbe girmek zorunda olmazsa bunda bir an bile tereddüt etmez. Ufak bir tertip. Bir kıskırtma bu iş için kâfidir.

Bu memlekette ev sahibi kim ?

Geçen hafta memleketimize 20 Amerikalı gazeteci geldi. Bunların ziyaretlerine sebep Amerikan askeri ve iktisadi yardımının neticelerini gözleriyle görmekmiş. Bu arzuları evvelden bildirmiş olacaktı. daha geldikleri gün derhal bir takım gösteriler, müsabakalar yapıldı. Ve arkasından da toplanan bir basın konferansında Türkiye'nin iktisadi, askeri durumu hakkında kendilerine izahat verildi.

Kimler tarafından?

Tabii bizim hükümet adamlarımız veya hiç olmazsa onların sözcüleri tarafından diyeceksiniz: Hayır! Mr. R. Dorr, General Mc. Bride, ve yine bir Amerikalı Amiral tarafından Bunlardan Marşal plâni idarecisi olan Bay Dorr, âdetâ Türkiye'nin bir iktisadi diktatörü edasıyle: Türkiyede ziraatin ilerletileceği, madenlerin daha verimli bir şekilde işletileceği ve elde edilecek fazla mahsullerle Avrupa'ya yardım edileceğine söylemiş! Bu arada Türkiye de sanayiinin durumuna dair tek kelime yok.

Elbette o'maz!

Çünkü Amerikan kapitalizmi için Türkiye hem mallarının sürüleceği bir açık pazar, hem de bir ham madde ambarıdır. Türkiye'de sanayiinin gelişmesi onların tabii işine gelmez.

Dostlar şehit, biz gazi!

General Mc. Bride de, gazetecilere verdiği beyanatta Türk ordusunda ki silâhların % 75'inin Amerikan malı olduğunu ve Türk ordusunun gittikçe Amerikanvari talim ve terbiye edildiğini, fakat Amerika ile Türkiye arasında askerî ittifak bulunmadığını söylemiş ve bu suretle bir harp olduğu takdirde Türkiye'nin «kendi mukadderatına terk olunacağını» hem vatan-dışı olan gazetecilere hem de bize anlatmak is-

temiştir. Amerikalı Amiral de gazetecilerin «Boğazların bir tecavüze uğrayıp; uğramıyacağı sualine», «zannetmem!» diye cevap vermiş!

Yabancı bir memlekette birbirlerine rastlayan Amerikalıların istedikleri gibi konuşup görüşmelerine kimsenin bir diyeceği yok. Fakat böyle mi safiri oldukları memleketin ölüm dirim davalarından bu kadar salâhiyetle ve bu kadar kat'i bir tavırla konuşabilmelerine şaşmamak kabil değil. Bunun için bu adamlar ya pek cür'etkâr ve ev sahibini hiçe sayan saygısız misafirlerdir, yahut da gerçekten kendilerini müstemlekelerinde, veya man-daları altında bir memlekette hissetmektedirler?

Nereye Gidiyoruz?

Hatırladığımızı göre bundan bir otuz yıl kadar önce Türk topraklarında böyle bir halin olmaması için binlerce vatan çocuğu kan vermiştir.

Bugün yabancılar memleketimizden babalarının çiftliğinden baheseder gibi konuşuyorlar da kimsenin kılı bile kıpırdamıyor!

Albay (Tank fabrikatörü ve milyoner gazeteci

Mister Mak Kormik Geçen hafta 20 Amerikalı gazetecinin ardından bizim gazetelerin «teşrifini» gürültü ile haber verdikleri bir Amerikalı misafir daha geldi: Mr. Mc. Kormik.

Yine bizim gazetelerin gazeteci olarak tanıtıkları bu adam gerçekte Amerika'nın sayılı milyar derlerinden İnternatıonal Harvester «tank ve traktör fabrikalarının» sahip-rinden ve ikinci cihan harbi esnasında Hitler nişanı alanlardandır. Gazeteciliğine gelince bu da «Şikago Tribün» gazetesine sahip oluşundan kinayedir. Yoksa hazretin muhar-rirlikle filân alakası yok

(Devamı 4 de)

İKİ GAZETECİ...

Yabancı Gazeteci

Türk Gazetecisi

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım, Olan bitene gayli akıl erdiremiyom. Avcı kahvesine simisar Lütfü geldi:

— Gözünüz aydı ağalar dedi, hükümet tarlanıza işlemeyecmiş... Teker teker:

— Sende kaç dölüm tarla var?

— Yirmi beş...

— Sende?

— Elli...

— Sende?

— Çırk...

— Sende?

— Altmış...

— Ya sende?

— Heç yok...

Hepiniz yakayı kurtardınız, torpağımız pölüşülme-yecek, cümleiniz orta torpak sahibi sayılırsınız 5000 dölüme kadar tarlası olan keyfine baksın!.. Ne o, dedi kahveci, yeni bir karel mi var Lütfü efendi?

Simsar Lütfü, var dedi, yeni kövüyü torpaklan-dırma kanunü çıkacak dedi, 5000 dölüm'e kadar herkeş işine baksın... Fazlası olursa elinden alırlık..

Kahveci, hükümet gimim konuşyon hemşerim dedi, 5000 dölümden fazlasını ara da bul bulabilirsen beyler ağalar fazlasını hisım akrabanın üstüne yaptırmaşlar...

Ne diyon usta bu hâvadis gerçek mi, bize göre bi umut yok mu yeni kanunda? Simsar Lütfü diyoki ne, sizin gibilere — yani bizim gibilere — Şarkta tarla varmış... Kevrankonmazdan gücüp nereye gidik?.. Yerimiz yurdumuz ora, ağanın elimden aldığı tarlayı versin hükümet, Allah bin bir bereket... İşim ne benim Şarkta, Şarkta bunca torpağın olduğu essahsa, ağayı göndersinler Şarka, tarlada onun gö-zü var, benim yok...

Selâm usta.

Veli YILMAZ

T Nuh çarpıyor: 4c

Kadı müstecabi bozgun halinde

Nuh'un şamarları tesirini göstermeğe başladı: Hem de pek çabuk. Önce Amerikan sermayesinin Türkiye'de sanayii geliştirerek sosyalizme yol açacağını pervasızca ortaya atan meşhur soysalist sonradan «iç kapitalizmin şuurunun yardımı mecbur e deceği dış kapitalizm» filân yollu tevellere sapsmış ve nihayet bu konuda dut yemiş bülbüle dönmüştür. Bu feci ric'ati karşısında uğradığı bozgunu bir sis perdesiyle örtmek için bir sürü abuk sabuk ipe sapa gelmez laflarla şamata koparıyor ve gazetesinin son sayısında istismara yerli burjuvaların buz dolaplarından naylon donlarından lüks eşyalarından (ağzının suyunu akıtarak) bahsediyor ve yana yakıla ve demagogça dedesinin ırgatlığından babasının kadılığından amcasının kunduracılığından dem vuruyor. Bu arada evinde bir radyosu bile olmadığını yana yakıla söyleyişi de her halde Marşal plânı yardımından bazı hediyelere nail olmak içindir. İlle ve lâkin hazret mükâfat beklerken tam umduğunun aksisi olmuş, Marşal plânının Türkiye'deki idarecisi ve Amerikan kapitalizminin mümessili Mister Rr. Dorr Marşalcı soysalisti yalanlamıştır. Geçenlerde memleketimize gelen yirmi Amerikan gazetecisine verdiği beyanatta: «Türkiye'de ziraatın arttırılacağını, madenlerin daha randımanlı işletileceğini, bu suretle arttırılan ham madde istihsali ile Avrupa'ya yardım edileceğini» söylemiş fakat Türkiye'de sanayiilerleletileceğine dair tek kelime söylememiştir. Bu açıklama ile «gerçekçi» nin millete Amerikan kapitalizmini şirin göstermek için uçurduğu balonlardan sonuncusu da patlatılmış oluyor. Hem de bu kapitalizmin mümessili tarafından.

Nuh'un sürekli tenkitleriyle zaten puslayı şaşır-mış olan «gerçekçi» dostlarının bu vefasızlığı ile de pek feci bir hale düşmüş olmalı ki gazetesinin son sayısının bir köşesinde sevgilisi tarafından terk edilmiş bir kara sevdalı ümitsizliğiyle karga seslerinden, baykuş çığlıklarından bahsetmektedir.

Hiç dilinden düşürmediği «realite» nin bu acı sillesinden ders alarak kendisine gelecek mi dersiniz? Böyle bir şeye inana bilmemiz için, yabancı sermayeden medet ummakta hata ettiğini, yabancı sermayenin memleketi sömürmekten başka gaye gütmeyeceğini anladığını ve Amerika yardımı yolundan sosyalizm varmak yolundaki iddialarının saçmalığını itiraf etmesi gerek. Bunu yapmadıkça kimseyi göz yaşlarına inandıramıyacak ve «Nuh» un sillelerinden kurtulamıyacaktır.

Mesele mebus olmakta

(Baştarafı 1 incide) ni tayin eder.

Fakat bizce, parti değiştirmelerini bir zamana sığdırmaktansa politikacıları esnaf gibi bir kayda mecbur tutmak daha doğru olur. Her politikacıya tescil edildikten sonra bir karne vermeli ve parti değiştirmeler bu karneye kaydedilmeli... Karnesi olmayan politikacı yapamamalıdır. Günün birinde biri karşımıza çıkıp «politika yapıyorsun» dedi mi, cebinden karnesi ni çıkarıp «Ben sicilli politikacıyım» deyip karşısındakini sustururmelidir.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş

Altı aylık: 240 Krş

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Dobra Matbaası

Dalavere çevirmek

(Baş tarafı 2 de)

Netice: Bizim bütün işçileri sendikasında üye olan arkadaşlar bu hadise üzerine otu rup derin derin düşündük, konuştuk, anladık ki birbirikte de iş yok. Çünkü daha kurulmadan nizamı işlerebağladı. Mekanizmasına bir takım böcekler musallat oldu. Onların gayesi işçiye hizmet değil, patronlara hizmet. Bir de kendilerini sıvırtmek. Mübarek olsun onlara. Yalnız şu var ki, onlardan iş bekleyen işçi kitlesine yazık oluyor.

Selâm ...

(İmza gazetemizde mahfuzdur)

TASHİH

20 inci sayımızda baş tarafını neşrettiğimiz bu mektubun sayfa 4, sütun 1, 4 üncü satırındaki cümleyi aşağıdaki şekilde düzeltir. Okuyucularımızdan özür dileriz.

(Yukarıdaki cümleyi ni zamnameda bırakırsak birliğimiz siyasete âlet edilebilir. Halbuki birliğin siyasetle hiç bir suretle alâkadar olmaması lâzımdır.)

Haftanın Balonları

Son Saat - Han kapısının önünde iki âşık enselen di.

Nuh - Terbiyene kurban olayım.

Son Saat - Kalay ithali-ne izin verilmiyor.

Nuh - Seçimler ârifesin de nasıl olsa bollaşır diye.

Her Gün - 800 üniversite mezunu iş için belediye ye baş vurdu.

Nuh - Vay hamiyetsiz. Efendilerimize «Yabancı» diyor.

Yeni İstanbul - Lübnan da örfi idare ilân edildi.

Nuh - Bizde ilân etmeğe lüzum yok, zaten var.

Son Saat - Serbest seçimden korkanlar elçilik aramakla meşgul.

Nuh - Çatburda, çat kapı arkasında.

Cumhuriyet - Dünyayı dolayan haç.

Nuh - Çok hacıların çıktığı haç.

İlerisini görmek lâzım

Deve ile eşek yola çıkmışlar. Eşek iki adımda bir tökezlermiş. Deveye demiş ki:

— Ben gözlerimi bastığım yerden ayırmadığım halde iki adımda bir tökezleniyorum. Senin ise başın havada olduğu halde tökezlendiğin yok.

Deve cevap vermiş:

— Doğru söylüyorsun, eşek arkadaş, sen boyuna önüne bakıp ilerisini görmediğin için bu vartalara düşüyorsun. Ben ise hem arada sırada önüme bakıyor, hem de ilerisini görüyorum. Gelecek tehlikeyi ön adım evvelden sezindiğim için tökezlenmiyorum.

Bu fıkra tökezlenenlerin kulağına küpe olsun.

HÜR MARKO PAŞA

27 Mart Pazartesi günü çıkıyor

Amerika, Amerika, illallah!

(Baştarafı 1 incide)

yakalandı, ve bir kaç polis vakası, ve hepsi o kadar.

Radyoyu açıyoruz: Yerli hâvâdisler 2 dakika (o da çoğu Amerikanlı) dış hâvâdisler, yine «Amerika» kelimesi, yüzlerce defa geçmek şartıyla 15 dakika. Müzik: Amerikan caz müziği... Konuşma: Amerikan yardımı, yahut yabancı sermayenin faydaları hakkında... Amerika, Amerika, Amerikalı... reye baksan neyi dinlesen o. Illallah deyip sokağa fırlasan «Amerikan naylon», «Amerikan ciklet» feriyatlarından geçemezsin. Bir dükkâna girsen Amerikân mallarını yığarlar önüne, Sinemaya gireyim desen Amerikan filmi.

Şimdi her tarafı saran bu «Amerikan» hâvasından sonra gel de milletin en kutsal haklarını müdafaa çalşan bir gazete de Amerikan lâfını bir az fazla kaçırırsan millet «E... başka lâkırdı kalmadı mı? Temcit plâvı gibi Amerika, Amerika» diye şikâyet ediyor.

Anlaşılan artık millete Amerikan kelimesinden o kadar gına gelmiş ki Amerikansız bir şey istiyor.

Hakları da yok değil. Biz de bıktık. Biz de illallah dedik. fakat, dâva: Vatan dâvası, Millet dâvası, İstiklâl dâvası..

Eğer muhakkak, deve kuşu gibi başını kumlara sokup, olup bitenleri görmek istemiyenler varsa, Allah selâmet versin...

Aranıyor

Yaşlıca, sivri kaşlı, gözlüklü, şişman, bir zamanlar Demokrat Partinin Genel Başkanlığını etmiş, Celâl nâmidîğer Bayar ismi ile anılmış yakınımızı kaybettik. Gören duyan varsa, Allah rızası için nerede bulunduğunu bildirmesi rica edilir. Memnun edilecektir.

Demirkırat Ailesi
Çıkmaz Sokak No: 13

Bu memlekette ev sahibi kim

(Baştarafı 3 cü de)

tur.

Patavatsızca sözler!

Amerikalıların viski kadar basın toplantısına da da bayıldıkları muhakkak. Bay Mc. Kormik de hem Ankara'da hem de İstanbul'da birer basın toplantısı yaparak gazete cileri topladı. Bu toplantı da sorularla cevap verdiğini söylüyor. Bu arada B. Kormik'in ağzından Marşal plânının Avrupa'da başarı vermediğini öğreniyoruz. B. Kormik'e göre bunun sebebi neymiş biliyor musunuz? «İngilizlere fazla yardım edilmesi ve İngilizlerle ten belligi!..»

Müthiş bir İngiliz düşmanı

B. Kormik İngilizler hakkındaki iltifatlarına devam ederek, İngiliz İmparatorluğunun Avrupa'nın hasta adamı olduğunu da söylemiş. Bu sözlerle bakıp da onun emperyalizm düşmanı olduğunu zannedecek gafiller var mı bilmiyoruz.

Bize göre Mr. Mc. Kormik İngiliz İmparatorluğunun cenaze marşını söyleyerek mirasına konmayı özleyen Amerikan kapitalizminin düşüncesini açığa vurmuştur.

Mr. Mc. Kormik'i

Sinirlendiren bir sual

Mr. Mc. Kormik Rusya'nın çok yayıldığı için zayıf düşeceğini söyledikten sonra, bir gazetecinin: «Rusya lüzumundan fazla genişliyorsa, Amerika da iktisaden lüzumundan fazla genişleyerek, zayıf düşüyor mu?» sual

line birdenbire fena halde sinirlenerek yorgunluğu ileri sürmüş ve kendi tertib ettiği basın toplantısını terk etmiş.

Geç kaldınız baylar!

Bunu yazan «Yeni İstanbul» gazetesi: «Gazetemizin kanaatine göre Albay Mc. Kormik'in garabet şeklinde vasıflandırabileceğimiz hareket tarzı nezaket kaidelerine muğayirdir» diyor.

Amerikalıların milli izeti nefsimizi hiçe saymalarına ve bu memleketin mukadderatına gittikçe hakim olmaları karşısında en ufak bir teessür âlâmeti göstermeyen gazete lerimizden birinin bu hasanîyetine şaşmamak mümkün değil!

Ayol koskoca Amerikan milyarderi, size metelik mi verir? Hem işte böyle çağırır, hem de sonra sizi ekerek arkasını dönüp gider. Şimdi böyle hakarete uğradıktan sonra ah vah edeceğinize böyle Amerika'dan gelen her türüdiyi baş sayfalarınızda pöhpölemekten vazgeçmeniz gerekti!

Cevap veriniz!

(Baştarafı 2 inci de)

küm eden tahminen 30 - 40 milyon lira para vardır. Tekel idaresi bu parayı da rekabet için kulansa da bizleri bu derece sefaletle düşürme olmaz mı idi?

En doğrusu Tekel bütün tütünleri değeri ile satın alıpta herhangi tüccara veya ecnebî firmalara satışa da bizi tüccarlara tavuk gibi yoldurmasa idi çok iyi olurdu zannındayız. Bütün sene boyunca aile efradımızla sarfettiğimiz bütün emekler böylelikle boşa gitmiştir. Bu hususta bazı tedbirler alınır. ve hele bu iş bir an evvel ele alınırsa belki bazı köylü vatandaşlarımız kurtarılmış olur.

Samsunun binlerce tütün zürrai namma üstün saygılarla arzederim.

İsim ve İmza
Mânîrüzür

Çekiver seçimlerin kuyruğunu

(Baştarafı 1 incide)

dıkça da dertlerimizden bir tekine çare bulamazlar. O halde seçimmiş, meçimmiş, nemize gerek.

Millî boğumsuzluğu her şeyin üstünde tutan barışçı, gerçekten Demokrat bir Parti seçimlere katılmadıkça, çekiver seçimlerin kuyruğunu!